

(המשך מעמוד 30)

איש לא חלם. באותה שעה, כי עוד יהיה המשך לקאריירה הצבאית שלו. אולם הפרק המזהיר ביותר באותה קאריירה עוד עמד לפניו. לאריק שרון זומנה עוד פגישה עם הגורל.

זאת מילחמה!

יום פרישתו מצה"ל זכה אריק שרון במינוי-חירום כמפקד-אוגדה. בניגוד לרצונו של דודו, ורק אחרי התערבות אישית של משה דיין, שריהביטחון. בינתיים המשיך עדיין לגור בבאר-שבע. ערב יום-הכיפורים עבד עד מאוחר אחרי-הצהריים במחזורת-זאב, שם עסק במערכת-הבחירות שהיתה אז בעיצומה. עם רדת החשיכה נמסר לו שיש כוננות בצה"ל. הוא מיהר הביתה, עבר בדרך במטבח פיקודי-הדרום. שם העיף מבט אחד בתצלומי האוויר שצולמו כמה שעות לפני כן, והפיץ ליט: "זה לא תרגיל! זאת מילחמה!"

שבוע לפני כן, בשבת, לקח אריק את אשתו ובנו לטיול מישפחתי לתעלה. בצהריים אכל על שפת התעלה בקנטרה. מסביבו התקבצו, כרגיל, חיילים. אריק לא חלם על מילחמה, אך הוא הבחין בתכונה בלתי-רגילה בגדה שממול. "חברה", הזהיר את החיילים בטובלב, "תפקחו עין. במקום הזה יכול הכל להשתנות ברגע!" ביום-כיפור בצהריים פרצה המילחמה. עוד באותו ערב הציע אריק לגורודיש לצאת עימו לשטח, כדי

גיפים, כדי לגלות את המסוק, שמה נחת במקום אחר. אך הוא לא הגיע מעולם, ואריק משוכנע שהדבר נעשה בכוונה.

באותן שעות חוסלו כ-200 טנקים של צה"ל, שנעו לעבר המעוזים. אותם שהגיעו למעוזים, לא ידעו מה לעשות שם. הם לא קיבלו פקודה לחלץ את אנשי-המעוזים. אלה התחננו באוזני הטנקיסטים על חייהם ממש — אך לא היתה פקודה לקחתם.

אחרי המילחמה הגיש אחד מחיילי-המעוז יום לאריק הקדטה של שיחותיו עם המעוז שזו — שיחות מוזעזעות ומרגשות.

באותו יום פגש אריק את דודו ואת יצחק רבין, שלא מילא אז תפקיד רישמי בצה"ל, בחפ"ק הפיקוד באום-חשיבה. אז אמר להם אריק פסוק, שכבר הכליל את הלקח העיקרי של המילחמה, ושנותח עד בוש בחודשים שלאחר מכן: "המילחמה היא כזאת שרק בריכוז על-אוגדתי אפשר לנצח בה." הוא חשב במר-גנים של ארמיה. הפיקוד עדיין חשב על אוגדות. הם גיהלו ב-1973 את המילחמה של 1967, אמר אריק לאחר מכן.

אך רבין לחץ את ידו של אריק: "מה שיקרה תלוי בך!"

אם קיווה אריק כי יקבל לידי את הפיקוד על כל האוגדות בדרום, אוכזב מייד. ממשלת-המערכת חשדה באלוף-המילואים, שהיה בעת ובעונה אחת מועמד בכיר של הליכוד לכנסת. הרמטכ"ל ועוזריו, רובם אנשי פלמ"ח ותיקים, שנאו את אריק מאז ומעולם, בשל אופיו המנוכר והמתנכר. מפקד-החזית, אשר ירש את מקומו לפני פחות משלושה חודשים, ושרצה להוכיח את עצמו, חשד בפיקוד זה, שהיה בכיר ממנו. כל המתחים הקיימים במילחמה בדרך-הטבע בין גנרלים בעלי אופי חזק ובעלי נטייה אגורמנית, התחדדו בימים נואשים אלה.

להדוף את ההתקפה הסורית, ורק אז לעבור להתקפת-נגד בדרום. זה ארך שבוע שלם, שבו המתין אריק בחוסר-סבלנות גובר.

המפקד נאמר!

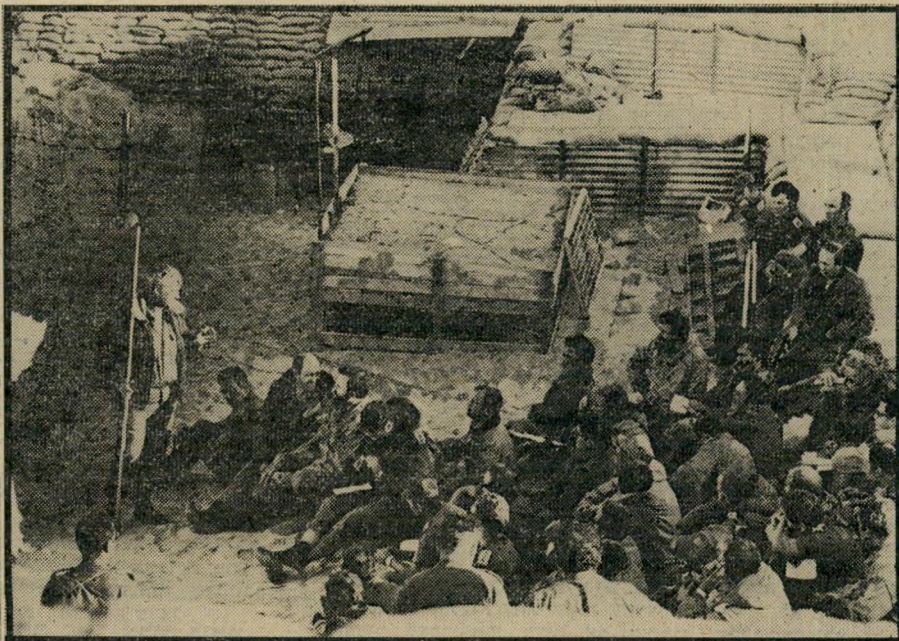
אשר ניתן האות לאריק, היה מוכן. בניגוד לתד-מיתו, אריק הוא איש-תיכונן קפדני. שבועיים לפני מילחמת יום-הכיפורים כשאיש לא חלם על מילחמה, אמר בראיון להעולם הזה: "אם אתה מתכנן בבית, אתה יכול לצאת עם מינימום של נפגעים. אתה יכול לבצע כימעת עד הסוף מה שתיכננת. אתה יכול לכסות כימעת את כל האפשרויות. התיכונן צריך להתבסס על גישה מפתיעה, בלתי-שיגריתית. לסמוך פחות על הכוח, יותר על המחשבה!"

זוהי גישה כימעת-גרמנית, שאינה מקובלת בצה"ל, אשר מפקדיו מתפארים ב"כושר-האילתור" שלהם. כפי שכתב מי שהיה הפרשן הצבאי של העולם הזה, בגימין עמידור: "כושר-האילתור של צה"ל אינו אלא חוסר-הכושר לתכנן מראש."

כאשר באה לבסוף הפקודה, היה אריק מוכן. הוא פעל כפי שתיכנן מראש — לא רק במשך הימים האחר-רונים, אלא במשך חודשים ושנים. את מקום הצליחה הכין, הכשיר וסימן עוד בהיותו אלוף-הפיקוד.

מיבצע-הצליחה בלילה שבין ה-15 וה-16 באוקטובר היה קרב אוגדתי דו-גומה, מלאכת-החשכת שד תיכנן מורקדק וביצוע דייקני.

בבוקר, בטאסה, תדרך אריק את מפקדיו בחפ"ק. תחת כיפת השמיים, עם רדת החשיכה דהרו הטנקים בחולות, בדיוק לאורך ה"תפר" שבין שתי הארמיות המצריות, והגיעו אל כביש-התעלה. ליד האגם המר,

15.10.73: אריק מתדרך את ראשי הכוחות בבוקר יום צליחת-התעלה, ומפקח על פריצת הרמפה בתעלה במוקד

משם נעו בכביש צפונה, כשהאגם מאבטח את האגפם השמאלי.

שם התפצלו הכוחות, כוח אחד דהר אל התעלה, תפס את "החצר" שהוכנה מראש כאתר-הצליחה, דצה את התעלה בסירות-גומי וכבש ראשי-גשר, ברוחב של ארבעה קילומטרים מבלי להחלף בהתנגדות רצינית. כוח שני המשיך צפונה לאורך כביש-התעלה אל "ההזהר" הסינית, והדף משם את המצרים בקרב קשה מאין כמוהו. טנק מול טנק ואדם מול אדם. ישראלים ומצרים קפצו מן הטנקים הבורעים שלהם ומתו ביחד, מצורבים אלה באלה. הטנקים המעופים של שני הצדדים עמדו במרחק של מטרים מעטים זה מזה.

כוח אחר תפס את כביש "עכביש", התחבר עכ הצנחנים שירדו באותו ציר מערבה, ועימם סירות-הגומי. כוח נוסף ניסה לטהר את הציר השני, כביש "טרטור", שהיה דרוש להורדת הדוברות הכבדות, אך נתקל שם בהתנגדות.

האבידות היו קשות — כ-300 הרגים לאוגדה. אך המיבצע כולו הצליח בדיוק כפי שתוכנן, מלבד איי-הצליחה בטהור ציר "טרטור".

בעיני העולם כולו, הצטייר מיבצע זה כנפיק-דתי-המיפנה של המילחמה. אריק שרון הפך כך לזיה המצביא המפורסם ביותר בעולם.

הוסיפה לתדמית זו תקרית קטנה, בלתי-חשובה כשלי עצמה, שהוסיפה לו הילה רבה. אריק נפצע. זה היה יום אחרי הצליחה. אריק שהה אז בנגמ"ש הפיקוד שלו בצד המזרחי של התעלה, בניגוד לכוח שלו ממערב לתעלה, הופגז קטע זה קשות. אחרי שלוש-השעות הראשונות של המיבצע, שהיו שקטות יחסית, פתחו המצרים בהפגזות-תופת.

אריק ישב בנגמ"ש, כשראשו בולט החוצה, ואילו מלוויו — אנשי מטרה ואורי דן, העיתונאי שהיה צמוד אליו, יסבו לרגליו בנגמ"ש. לפתע הרגישו שקרה משהו לאריק. ראשו זב דם. הוא לא זז.

למחרת היום, ה-18 באוקטובר, נערכה התקפת-הנגד הגדולה של צה"ל על ראשי-הגשר המצרי. היא הוטלה על אוגדתו של איש-פלמ"ח ותיק, אברהם ("ברן") אדן. אריק ראה בחריקת-שיניים, כמו עיניו, כיצד נכשלה ההתקפה, אולם בשיא הקרב הוטל עליו להזיז את כל אוגדתו דרומה. הרחק מירת-הקרב, הפיקוד בעורף נזון ממידע כוזב, סבר כי ההתקפה של בן הצליחה. כאשר נוכח לדעת כי היתה זאת טעות, קיבל אריק הוראה לעצור ולחזור צפונה, כדי לעזור לברן. כך בילתה האוגדה — הכוח העיקרי בחזית שלא היה מעורב בקרב — את היום בדריירה הלוח וחזור, ללא תכלית.

באותו יום נודדה דלב אריק שינאה עמוקה לדרד, לגורודיש ולעמיתיהם. הצטרפה אליה השינאה לחיים ברידב, שעזמו הסתבך עוד קודם לכן, כשבירידה היה הרמטכ"ל ושינאה את "קו ברידב" בניגוד לעצותיהם התקיפות שז שרון, מי ואחרים, שהציעו להגן על התעלה במסך דקיק שז טאנקים, וזה שאיר את הכוח העיקרי של צה"ל במרחק-מה בצפון, לשם התקפת-נגד מוחצת אם המצרים ינסו לעבור את התעלה. עתה נפל קו ברידב במכה הי ראשונה.

ברילב עצמו, שהיה שר בממשלה הוחזר לשרות וגשלה תחילה לצפון, לבלימת ההתקפה הסורית, ואחר-כך הפך בפועל למפקד חזית הדרום, לצידו של גורודיש.

המצב הזה הוליד מתחים קטלניים וגלים של האשמות והאשמות-נגדיות, שהעלילו את האווירה של צה"ל במשך חודשים ושנים. כל צד פיקפק בכונות הטענות של הצד השני, הטיח בו עלבונות אישיים, שהגיעו לידי השמצות פרועות.

אריק רצה לתקוף מייד את המצרים ולהצות את התעלה. אך אחרי טראומה של כישלון בן החליט הפיקוד על איסטרטגיה תופת: להכות תחילה בצפון,

לצפות במו עיניו במתרחש. כך נולד אחד ממקדי-הסיכסוך שלאחר מכן: טענתו של אריק כי פיקוד החזית והרמטכ"ל אינם בקיאים במתרחש בשטח ומקבלים החלטות מבלי לדעת על המציאות לאשורה.

אריק עצמו ירד בלילה בטנדר מגויס של חברת מירומית והגיע לאזור התעלה ב-7 בבוקר. לפני כן נתן הוראה בלתי-שיגריתית לכוחותיו: לא להמתין למובילי-הטנקים, אלא לנוע על השרשרות. הטנקים הגיעו בי שעות.

באותו יום נודד הסיכסוך החמור הראשון. באופן אומיני, הוא פרץ ביגלל החיילים.

במעוזי קו ברילב, שאריק התנגד להקמתו מלכתחילה, היו לכודים החיילים שאיישו באותה עת את הקו: אנשי-מילואים מירושלים, רבים מהם בעלי-מישפחות. הם היו אבירים — אלא אם כן ננקטה פעולה לחילוץם. בימי הכוננות של חודש מאי, כאשר היה חשש מפני צליחה מצרית, נדונה שאלה זו. ביוזמתו של אריק, אז אלוף פיקוד-הדרום, התקבלה החלטה שהחיילים יפנו מן הקו בלילה הראשון של המילחמה.

החלטה זו היתה שרירה וקיימת, אך בלילה זה הראשון אחרי הצליחה, כמוצאי יום-הכיפורים, לא ניתנה לחיילים הפקודה להתפנות. עם הגיעו לטאסה, ררש אריק לפנותם.

הוא לא קיבל תשובה שלילית. נאמר לו להכין את הטאנקים למיבצע. אריק היה משוכנע שזה אפשרי, ונתן את ההוראות. הוא המתין לפקודת-הביצוע, ומשזו בוששה לבוא, הטריד את הפיקוד. התשובה היתה שיש לדון בעניין בפגישה פנים-אל-פנים. נאמר לאריק כי יישלח מסוק לקחתו לפיקוד, ונקבע המקום והמועד לנחיתתו של הכלי.

השעות עברו. מן המעוזים הגיעו קריאות נואשות להצלה. צוותות-הטנקים העייפים היו מוכנים. המסוק לא הגיע. אריק ועוזריו נדדו בחולות, בשני